

11-iyul
2024-yil 28 (1078)

O'ZLiDeP

АХХР

IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETASI

© 21asr.uz © XXI_asr@mail.ru @XXIasr_yangiliklari XXIasrgazetasi asr_xabarlarlari_news Gazeta 2004-yil 1-yanvardan chop etila boshlagan

МУНОСАБАТ

Биз ўз олдимизга қўйган улкан мақсадларимиз ижобатини, Янги Ўзбекистон келажagini бутун эл-юртимиз қатори сиздек азму шижоатли фарзандларимиз билан боглиқ ҳолда кўраимиз. Шу боис ёшларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, уларни камол топтириш давлатимиз сиёсатининг энг устувор йўналишларидан бири сифатида доимо эътиборимиз марказида бўлиб келмоқда... Ҳеч қачон унутманг, сизлар ёшликнинг ҳар бир дақиқасини ганимат билиб, доимо бунёдкорлик ва ижодкорлик ҳисси билан, Ватанга чексиз меҳр ва садоқат туйғуси билан яшасангиз албатта кам бўлмайсиз.

Шавкат МИРЗИЁЕВ

ҲАР БИР ДАҚИҚАСИ ҒАНИМАТ ФАСЛ УНДА КУРТАК ЁЗСАНГ, ГУРКИРАЙСАН БИЛ

3

Хотира абдий, қадр муқаддас

Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамасининг
“Фарғона шаҳрида Лола Муротова
номидаги қишлоқ хўжалигига
ихтисослашган касб-ҳунар мактабини
ташкил этиш тўғрисида”ги қарори қабул
қилинди. Ўзбекистон Қаҳрамони,
O'zLiDeP фаоли Лола Муротова номи-
даги мактабга 2024/2025 ўқув йилидан
бошлаб умумий ўрта таълим ташкило-
тининг 9-синф битирувчилари белгилан-
ган тартибда ўқишга қабул қилинади ва
ўқув жараёни бошланғич профессионал
таълим дастурлари асосида кундузги
таълим шаклида амалга оширилади.

МУВАФФАҚИЯТЛИ ТАШҚИ СИЁСАТ АДОЛАТЛИ ИЧКИ СИЁСАТНИНГ МАҲСУЛИ

ШАВКАТ
МИРЗИЁЕВНИНГ
ШУША ШАҲРИДА
БЎЛИБ ЎТГАН
ТУРКИЙ ДАВЛАТЛАР
ТАШКИЛОТИ (ТДТ)
НОРАСМИЙ
САММИТИДАГИ
НУТҚИНИ
МУЛОҲАЗА
ЧИҒИРИҒИДАН
ЎТКАЗГАН КўПЛАБ
ТАҲЛИЛЧИЛАР
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИ
ТОМОНИДАН
АМАЛГА
ОШИРИЛАЁТГАН
ИСЛОҲОТЛАРНИ
АНА ШУ ТАРЗДА
ЮКСАК
БАҲОЛАЁТГАНИ
ДИҚҚАТГА
САЗОВОР.

2

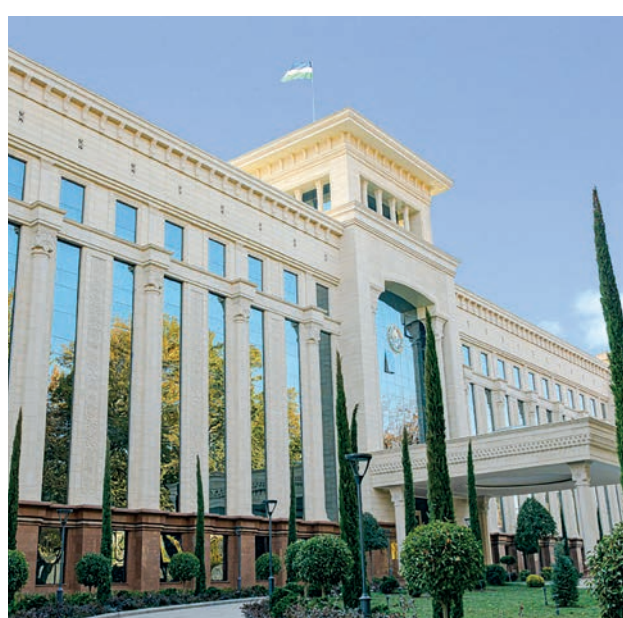
СОҒЛИГИМИЗ – БОЙЛИГИМИЗ

ХАВОТИРГА ЭНДИ ЎРИН ЙЎҚ

...Ўша йили
Хоразмда
илк бор юрак
жарроҳлиги
амалиётига
қўл урилганди.
Бу янгиликни
оммавий
ахборот
воситаларида
кенг ёритиш
учун таклиф
қилинган
бир гуруҳ
журналистлар
орасида мен
ҳам бор эдим.

5

2

СЕНАТ ЯНГИ ТАҲРИРДАГИ “ЭЛЕКТР ЭНЕРГЕТИКАСИ ТЎҒРИСИДА”ГИ ҚОНУННИ МАЎҚУЛЛАДИ

Янги таҳрирдаги “Электр энергетикаси
тўғрисида”ги қонун билан
истеъмолчиларнинг нархлар, ишончли
электр таъминоти ва хизматлар кўрсатиш
сифати бўйича манфаатларини ҳимоя қилиш,
электр энергияси бозорини шакллантириш
ва ривожлантириш назарда тутилмоқда.

6

ЎЗБЕК ҲУКМДОРЛАРИНИНГ БУГУНГИ АВЛОДЛАРИ ҚАЕРДА?

Маълумки, Заҳириддин Муҳаммад
Бобур Шайбонийлар томонидан Мовароуннаҳр
тупроқларидан сиқиб чиқарилгач, 1525 йилдан
эътиборан Ҳиндистонга кириб боради ва
ўз давлатига асос солади. Бу сулола 1858
йилда инглизлар томонидан маҳв этилади.
Салтанатнинг сўнгги вакили Баҳодиршоҳ
Зафар II Бирмада, сургунда вафот этади. Айрим
маълумотларга кўра, унинг оила аъзоларидан
аксарияти инглиз ҳукуматининг топшириғига
биноан қириб юборилган.

МУВАФФАҚИЯТЛИ ТАШҚИ СИЁСАТ АДОЛАТЛИ ИЧКИ СИЁСАТНИНГ МАҲСУЛИ

ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ШУША ШАҲРИДА БЎЛИБ ЎТГАН ТУРКИЙ ДАВЛАТЛАР ТАШКИЛОТИ (ТДТ) НОРАСМИЙ САММИТИДАГИ НУТҚИНИ МУЛОҲАЗА ЧИФИРИФИДАН ЎТКАЗГАН КЎПЛАБ ТАҲЛИЛЧИЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ТОМОНИДАН АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН ИСЛОҲОТЛАРНИ АНА ШУ ТАРЗДА ЮКСАК БАҲОЛАЁТГАНИ ДИҚҚАТГА САЗОВОР.

Беш аъзо ва икки кузатувчи давлатдан иборат ТДТнинг бу галги тадбири “Транспорт, ўзаро боғлиқлик ва иқлим ҳаракати орқали барқарор келажаки бунёд этиш” шиори остида ўтгани ҳам эътиборга молик. Жами 4 миллион 200 минг квадрат-километрни эгаллайдиган муҳим геосиёсий ҳудудда 160 миллион нафардан ортиқ аҳоли истиқомат қилишини алоҳида таъкидлаш ҳам статистика мухлисларига маъқул келса керак.

Норасмий саммитда давлатимиз раҳбари ушбу учрашув туркий дунёнинг маданият пойтахтларидан бири бўлган Шуша шаҳрида ўтказиляётганида чуқур маъно мужассамлигига, туркий дунёнинг ютуғига жиддий урғу берди.

Гап шундаки, ўтган асрнинг 90-йилларида Кавказда рўй берган талотўпларда Озарбайжон Республикаси Қорабоғ вилоятидан айрилиб қолган эди. 2023 йилга келибгина ҳамма нарса жой-жойга тушди – гўзал Қорабоғ ва унинг мафтункор маркази саналган Шуша шаҳри яна Озарбайжоннинг таркибий қисмига айланди. Халқона айтганда, адолат қарор топди.

Саммитта ташриф буюрган давлат ва ҳукумат раҳбарлари шунча йиллик можаролардан кейин ночор аҳволга келиб қолган мезбон шаҳарда эндиликда олиб бориляётган улкан бунёдкорлик ишлари билан бевосита танишгани, хурсандчилигини яширмаётган маҳаллий аҳоли билан мулоқотга киришгани ҳам бежиз эмас.

Туркий дунёнинг умумий ютуғига оид фикрлар ҳаётийлигини Президентимиз тилга олган куйидаги мулоҳаза ҳам исботлаб турибди, назаримда: “**XX асрнинг буюк сиёсат ва жамоат арбоби, мустақил Озарбайжон давлатининг асосчиси, мухтарам Ҳайдар Алиев таъбири билан айтадиган бўлсак, “Шушасиз – Қорабоғ, Қорабоғсиз Озарбайжон бўлмайди”. Дарҳақиқат, ушбу бетакрор шаҳар, нафақат Озарбайжон, балки барча туркий халқлар қалбида алоҳида эҳтиром ва фахр-ифтихор туйғуларини уйғотиб келмоқда”.**

МИНТАҚАВИЙ ВА ГЛОБАЛ ДАРАЖАДАГИ МУҲИМ ТАКЛИФЛАР

Яқин ўтмиш билан ҳозирги дунёнинг фарқи нимада, деган саволни ўзига бериб ва унга ўзи жавоб излайдиганлар талайгина ора-

мизда. Табиийки, хулосалар шаклан турлича бўлгани билан улар мазмунан бир нуқтада туташади. Агар илгари кўп нарсалар мудоффа қобилияти ва ҳарбий қудратнинг юқорилиги билан ўлчанган бўлса, бугун бундай қарашлар анчагина ўзгаришга юз тутди. Ақл қуроли биринчи ўринга чиқди. Модомики, ақлга таянган етакчилар қуролланиш пойгасини чеккага суриб, ҳамжиҳатлик ва тинчлик гоёси атрофида жипслашиш лозимлигини қайта-қайта ўқтиришяпти.

Ўтган қисқа даврда Туркий давлатлар ташкилоти доирасида 30 дан ортиқ муҳим йўналишларда ўзаро манфаатли ва кенг қамровли ҳамкорлик йўлга қўйилганини эътироф этган Шавкат Мирзиёев яна ва яна осойишталикнинг қадридан сўз очганини сиёсатчи бўлмаганлар ҳам яхши тушунаётди: “**Ушбу саммитимиз глобал хавф ва хатарлар ортиб, ўзаро ишонч инқирози тобора кучайиб бораётган бир шароитда ўтмоқда. Бундай мураккаб вазиятда азалий қардошлик руҳидан куч олаётган алоқаларимизни сифат жиҳатидан янги босқичга кўтаришни, умумий ёндашувларни ишлаб чиқишни даврининг ўзи тақозо этмоқда”**

Ташкилотга аъзо мамлакатлар ўртасида савдо ҳажми барқарор ўсаётгани ва ўтган йилда 27 фоизга ошганини қайд этиш жоиз. Бундай юқори ўсиш суръатлари жорий йилда ҳам кузатилмоқда. Модомики, Президентимиз томонидан саммит доирасида ўртага ташланган янги таклифлар минтақавий ва глобал даражада муҳим аҳамиятга эгадир.

Биринчидан, ТДТ доирасида Темир йўл маъмуриятлари кенгашини тузиш ва унинг дирекциясини Тошкент шаҳрида жойлаштириш.

Иккинчидан, жорий йил кузда бўладиган навбатдаги саммитга қадар халқаро коридорлар имкониятларидан янада унутили фойдаланиш ва автоташувларни тўлиқ рақамлаштириш, “яшил” йўлақлар яратиш бўйича комплекс чора-тадбирларни ишлаб чиқиш бўйича савдо ва

транспорт вазирларига топшириқ бериш.

Учинчидан, иқлим ўзгаришига қарши биргаликда курашиш ва мавжуд муаммоларни тизимли ҳал этиш учун Туркий экология кенгашини тузиш ва унинг бош қароргоҳини экологик офатдан энг кўп зарар кўрган ҳудуд – Оролбўйидаги йирик шаҳар Нукусда жойлаштириш.

Тўртинчидан, муқобил энергия манбаларини ривожлантириш борасидаги ҳамкорликни кенгайтириш мақсадида “Яшил энергетика сари туркий ҳаракат” концепциясини қабул қилиш.

Бешинчидан, Туркий давлатлар ташкилотининг Инсон капиталини ривожлантириш илмий-тадқиқот марказини ташкил этиш ва ташкилот шафелигида аниқ фанлар бўйича Ёшлар туркий олимпиадаси ва Бутунжаҳон туркушнослар конгрессини келгуси йили Ўзбекистонда ўтказиш.

Экология мавзусига атрофлича тўхталар

экан, давлатимиз раҳбари туркий дунё бугунги кунда иқлим бўйича халқаро ҳамкорликда ўзининг банд овозига эга бўлиб бораётганини таъкидлади. Шу маънода, жорий йилнинг ноябрь ойида Бокуда ўтказиладиган БМТ Иқлим саммити (COP-29) ТДТ мамлакатлари учун улкан тарихий воқеа бўлишига ишонч билдирди.

БУЮК ИПАК ЙЎЛИНИ ЯНГИ ТАРИХИЙ ШАРОИТДА ҚАЙТА ТИКЛАШ

XIX асрда Англияда яшаган ҳам ёзувчи, ҳам давлат арбоби, ислотчилиги боис Буюк Британия Бош вазирлиги лавозимида тўрт марта фаолият кўрсатган Уильям Юарт Гладстоннинг куйидаги қўйма гапи мағрибу машриқда машхур: **муваффақиятли ташқи сиёсат адолатли ички сиёсатнинг маҳсули**. Дарҳақиқат, Ўзбекистон Республикаси Президенти фаоли-

яти ана шу ҳаётий фалсафа нуқтаи назаридан халқаро майдонда муносиб эътироф этиляётганини баралла айтиш даркор. Шавкат Мирзиёевнинг узокни кўра билиши ТДТга аъзо давлатларнинг бугунги кунда дунёнинг асосий бозорларига чиқиш ҳамда Буюк ипак йўлини янги тарихий шароитда қайта тиклаш учун қаттиқ бел боғлаганида яққол акс этиб турибди.

Президентимизнинг Туркий давлатлар ташкилоти норасмий саммити доирасида Венгрия Бош вазирлиги Виктор Орбан билан учрашув ўтказгани ҳам жаҳон ҳамжамиятининг диққат-эътиборида бўлди. Ўзбекистон – Венгрия кўп қиррали муносабатларининг долзарб масалалари кўриб чиқилгани ушбу қизиқининг биринчи сабаби бўлса, ҳозирги кунда Европа Иттифоқида Венгрия раислик қилаётгани унинг иккинчи жиҳатидир. Марказий Осиёнинг юраги саналган Ўзбекистоннинг ташқи сиёсат бобидаги муваффақияти эса, юқоридега эслатганимиздек, аллақачон минтақа микёсидан чиқиб улгурди.

Ваҳоланки, икки етакчининг қизғин суҳбати давомида мамлакатларимиз ўртасидаги стратегик шериклик ва амалий ҳамкорлик изчил ривожланиб бораётгани мамнуният билан қайд этилиши баробарида Туркий давлатлар ташкилоти ва Европа Иттифоқи доирасидаги ҳамкорликнинг долзарб масалалари юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Давлатимиз раҳбари туркий дунё умумбашарий цивилизация ривожига мислсиз ҳисса қўшганини таъкидлар экан, ТДТ тимсолида яна бир бор ҳамжиҳатлик ва тинчлик учун курашдан тўхтамасликка чорлади: “**Номларини жаҳон аҳли яхши биладиган улўғ аллома ва улаомларимиз иккита буюк Ренессансга асос солишган. Бу азал-азалдан халқларимиз ҳаётида инсон капитали нақадар юқори бўлганидан дарак беради. Шу муносабат билан замонавий “билимлар иқтисодиёти”ни қуриш, креатив иқтисодиётни ривожлантириш учун рақамли технологиялар, блок-чейн, булутли, квант ҳисоблаш технологиялари, робототехника, “тўртинчи саноят” кадрларини тайёрлаш соҳаларида ҳамкорликни кучайтириш зарур”.**

Ўзбекистоннинг халқаро минбардаги овозини дунё эшитганига ишончимиз комил.

Озод РАҲАБОВ,
“XXI asr” шарҳловчиси

СЕНАТ ЯНГИ ТАҲРИРДАГИ “ЭЛЕКТР ЭНЕРГЕТИКАСИ ТЎҒРИСИДА”ГИ ҚОНУННИ МАЪҚУЛЛАДИ

Сенатнинг эллик еттинчи ялпи мажлисида янги тахрирдаги “Электр энергетикаси тўғрисида”ги қонун муҳокама қилинди. Бу ҳақда юқори палата ахборот хизмати хабар берди.

Қайд этилишича, амалдаги қонун 2009 йилда қабул қилинган бўлиб, унда электр энергиясининг улгуржи ва чакана бозори, жумладан, соҳада рақобатни кўллаб-қувватлаш механизмлари назарда тутилмаган. Шу билан бирга, электр таъминотининг ишончли, хавфсиз, барқарор ҳамда кам харажатли ишлашини таъминлайдиган нормалар акс эттирилмаган. Истеъмолчиларнинг нархлар ва хизматлар кўрсатиш сифати бўйича манфаатларини ҳимоя қилиш кафолатлари белгиланмаган. Шу боис ҳужжат бугунги кун талабларига тўлиқ жавоб бермайди.

Янги тахрирдаги “Электр энергетикаси тўғрисида”ги қонун билан истеъмолчиларнинг нархлар, ишончли электр таъминоти ва хизматлар кўрсатиш сифати бўйича манфаатларини ҳимоя қилиш, электр энергияси бозорини шакллантириш ва ривожлантириш назарда тутилмоқда.

Қонунда рақобат муҳитини ривожлантириш, хусусий сармояларни жалб қилиш ва жорий этишни рағбатлантирувчи электр энергетика тармоғининг самарали фаолият юритиши учун тузилма ва умумий қоидалар белгиланмоқда.

Хусусан, қонунда инсофли рақобат, тенглик ва ҳисобдорлик, очиқлик ва шаффофлик, электр энергетикаси хавфсизлигининг устуворлиги каби-лар соҳанинг асосий принциплари этиб белгиланиб, электр энергетикаси соҳасининг мақсадларига оид янги модда киритилмоқда.

Қонунда электр энергиясининг рақобатга асосланган улгуржи ва чакана бозор қоидалари ҳам акс эттирилмоқда. Бундан ташқари, қонунда электр энергияси бозоридан трейдерлар (жисмоний ёки юридик шахслар) фаолиятини тартибга солишга қаратилган умумий қоидалар, уларнинг ҳуқуқлари ва мажбуриятларига оид норма киритилмоқда.

Маълум қилинишича, қонун соҳага хусусий инвестицияларни жалб қилишга ва бу орқали электр энергетикаси тизимининг самарали фаолият юритишига туртки берди. Электр энергетикаси корхоналарининг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарликлари белгиланишига ҳамда электр энергиясини қайта тикланадиган энергия манбаларидан ишлаб чиқаришни рағбатлантиришга хизмат қилади.

Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

АЁЛЛАР МУАММОСИГА ЕЧИМ БОР, ФАҚАТ...

Халқ депутатлари Қашқадарё вилоят кенгаши Ёшлар сиёсати, хотин-қизлар ва гендер тенглик масалалари бўйича доимий комиссия йиғилишида муҳим масалалар кўрилди.

Хусусан, Олий Мажлис Сенати кенгашининг жорий йил 20 апрелдаги “Қашқадарё вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ва аҳолини сифатли ижтимоий хизматлар билан таъминлаш чора-тадбирлари ижросини ўрганиш натижалари тўғрисида” ва вилоят кенгашининг 24 апрелдаги “Вилоятда 2030 йилга қадар гендер тенгликка эришиш стратегиясини 2024 йилда амалга ошириш бўйича комплекс чора-тадбирлар дастурини тасдиқлаш тўғрисида”ги қарорлари ижросини таъминлаш борасидаги ишлар муҳокама қилинди. Аёллар жиноятчилигининг ортиси сабаблари таҳлил этилди. Уларнинг муаммоларини манзилли ҳал этиш, репродуктив саломатлик, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича белгиланган вазифалар юзасидан вилоят ҳокимининг ўринбосари, оила ва хотин-қизлар бошқармаси бошлиғи Зиёда Аминованинг ҳисоботи эшитилди.

– Вилоятимизда 3 млн 561 минг нафар аҳоли истиқомат қилади, – деди Зиёда Аминова. – Шулардан 1 млн 757 минг нафари хотин-қизлардир. Оналик ва болаликни муҳофаза этиш, бирламчи санитария ёрдами, уйга ташрифлар сифатини янада такомиллаштириш мақсадида “Соғлом оила” хоналарида 893 нафар патронаж доя ўқитилди. 1 692 та тиббиёт бригадалари таркибига қўшимча 860 та патронаж доя штати ажратилди.

Бироқ бу борада ҳали кўп иш қилиниши керак. Ҳозирга қадар 374 та маҳаллада “Соғлом оила” хоналари ташкил этилган, холос. Тўғиш ёшидаги

аёлларнинг ўз вақтида чуқурлаштирилган тиббий кўриқдан ўтказилмаслиги, туғиши мумкин бўлмаган аёлларнинг ҳомиладор бўлиши оналар ўлимига сабаб бўлмоқда. Таъйик ва зўравонликдан жабрланган 2 004 нафар хотин-қизга “Ҳимоя ордери” берилган, бу кўрсаткич ўтган йилга нисбатан 232 тага ошган. Хотин-қизлар томонидан 130 та жиноят содир этилган, бу кўрсаткич ҳам ўтган йилга нисбатан 31 тага кўпайган. Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, давлат идоралари билан ҳамкорликда 20 майдан 20 июнга қадар кенг қамровли “Турмуш” профилактик тадбири ўтказди. 117 минг 296 та хонадон ўрганилиб, 2 594 та муаммо аниқланди.

Йиғилишда кенгашнинг Ёшлар сиёсати, хотин-қизлар ва гендер тенглик масалалари бўйича доимий комиссияси раиси Исмигул Хўшмуродова, депутатлардан – Нилуфар Утаганова, Мақсуда

Музаффарова ва бошқалар сўзга чиқиб, таъйик ва зўравонликдан жабрланган хотин-қизларга психологик ёрдам кўрсатиш учун малакали психологлар етишмаслиги, ўқувчи қизлар ўртасида чуқурлаштирилган тиббий кўриқ ташкил этиш кераклигини таъкидлашди. “Аёллар маслаҳат хоналари” ва “Қизлар саломаатлик марказлари”нинг иш самарадорлигини ошириш, хотин-қизлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш асносида мардикор бозорларидаги ишсиз аёллар бандлигини таъминлаш борасида ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Сайфулла ИКРОМОВ,
“XXI asr” мухбири

Шахноза ХОЛМАХМатова,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты,
O'zLiDeP фракцияси аъзоси

ФУРСАТ ҒАНИМАТДИР...

Донишмандларнинг шундай ҳикмати бор: “Агар мамлакат 1 йил ривожланаман деса, буғдой экин, агар 10 йил ривожланаман деса, дарахт экин, агар 100 йил равнақ топаман деса, ўз ёшларини ўстирсин, уларнинг таълим-тарбиясига эътибор қаратсин!” Дарҳақиқат, келажимиз бунёдкорлари, эртагиз эгалари, тараққиётимизни таъминловчи асосий куч ёшлар экан, бу ҳикмат нақадар тўғрилигига шак-шубҳа йўқ.

Таъкидлаш жоизки, мамлакатимизда Президентимиз ташаббуси билан олиб борилаётган ёшлар сиёсати нафақат миллий, балки умуминсоний қадриятларга асослангани, ўзгармаслиги, узоқ истиқболга қаратилгани би-

Абдулло АСЛОНОВ,
O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия
қўмитаси раисининг ёшлар ва аёллар
масалалари бўйича ўринбосари

ЁШЛАР – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИНГ КЕЛАЖАГИ!

Ёшлик инсоннинг қувватга тўлган ва ҳаракатчан вақтидир. Шу билан бирга ҳаёт йўлларининг чорраҳасида турган пайти ҳамдир. Агар ўша чорраҳада инсон яхши йўлга кирса, ўзи, оиласи, қариндошлари, халқи, Ватани учун жуда катта яхшилик қилган бўлади. Ёшлигида шакланган сифатлар унга умр бўйи ҳамроҳ бўлади.

Ёшлар куни арафасида Президентимиз ёшлар сиё-

Мафтуна АШУРОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳузуридаги
Ёшлар парламенти аъзоси,
“Келажак бунёдкори” медали соҳибаси

КЎКСИМДА “КЕЛАЖАК БУНЁДКОРИ”

Ёшлик даври бежиз баҳорга қиёсланмайди. Мен ҳам ўқитувчи, ҳам ёш сиёсатчи сифатида куни кеча давлатимиз раҳбари фармониға биноан “Келажак бунёдкори” медали билан тақдирландим. Бундай эътибор ва эҳтиромдан бошим осмонга етди.

Ҳақиқатдан ҳам бизга бугун юртимизда жуда катта имконият ва имтиёзлар яратиб берилмоқда. Асосийси, ёшлар билан ишлаш бўйича дунёда ўхшаши кам бўлган

Отабек СОБИТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳузуридаги
Ёшлар парламенти раиси ўринбосари,
O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши
Ижроия қўмитаси бўлим мудири

ИҚТИДОРЛИЛАР УЧУН ЭНГ ЗЎР САРМОЯ

Ёшларнинг билим даражаси, дунёқараши, ўй-фикри, маънавий қуёсига қараб ўша жамиятнинг эртанги кунини тасаввур этиш мумкин. Шу боис мамлакатимизда ёшларга оид давлат сиёсати соҳасида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Дарҳақиқат, 30 июнь санаси мамлакатимизда Ёшлар куни сифатида ҳар йили ўзгача шукӯҳ билан нишонланади. Қолаверса, “Ўзбекистон – 2030” стратегияси доирасида ҳам ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қа-

ҲАР БИР ДАҚИҚАСИ ҒАНИМАТ ФАСЛ УНДА КУРТАК ЁЗСАНГ, ГУРКИРАЙСАН БИЛ

лан ғоятда аҳамиятлидир. Аслида давлатдаги ижтимоий барқарорлик кўп жиҳатдан ёшларнинг барча қатламларига йўналтирилган кучли ижтимоий ғимояга, уларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш ҳамда имкониятларини юзага чиқаришда етарли шарт-шароит яратилганига боғлиқ. Шу маънода, бугун Ўзбекистонда йўлга қўйилган ёшларга оид давлат сиёсати таҳсинга сазовор.

Яқинда давлатимиз раҳбари раислигида ёшлар сиёсатиға бағишланган видеоселектор йиғилиши ҳамда ёшлар билан мулоқоти ҳар қачонгиданда юқори кайфиятда ўтди. Ўғил-қизларни янги-янги ғоя ва марралар сари илҳомлантиришга қаратилган кўплаб янгиликлар эълон қилиндики, буни катта ҳаяжон ва самимият билан қабул қилдик.

Юртбошимиз мамлакатимизда сўнгги етти йил ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг истеъдод ва салоҳиятини рўёбга чиқаришда катта “сақраш даври” бўлганини таъкидлаб, бу муддат ичида ёшларга оид юздан зиёд қонун ва қарорлар қабул қилингани ва қўллаб имтиёзлар тақдим этилганини қайд этди. Биргина таълим кредитидан 151 минг ёш фойдаланган, эҳтиёжманд оиладан бўлган яна 110 минг талабанинг контрактини тўлашга 332 миллиард сўм ажратилган. Эътироф этилганидек, бу ислохотларнинг барчаси олий таълимда қамров 9 фойздан 42 фойзга, олий ўқув юртлари сони эса 77 тадан 212 тага етишида катта туртки бўлди.

Бу ҳали ҳаммаси эмас. Ёшларни тадбиркорликка жалб қилиш доирасида ўтган тўрт йилда қилинган ишлар ҳар қандай кишини тўлқинлантириб юбориши тайин. Эътибор беринг, “Оилавий тадбиркорлик” дастурлари доирасида 13,5 триллион сўм кредит ажратилиб, 1 миллион ёш банд бўлгани жуда катта ўсиш асида.

“Ёшлар дафтари”дан 107 минг ўғил-қизга 338 миллиард сўм субсидия берилгани, “Ёшлар саноат зонаси”да 2,5 триллион сўмлик 1,2 минг лойиҳа ишга туширилгани улкан имконият эмасми?! Бугун мана шундай ислохот ва янгиланишлар давридаги имкониятлардан фойдаланган ютади, акиси бўлса, ютқазади.

Давлатимиз раҳбари йиғилишида ёшларга қарата катта ишонч билдириб, янада кўпроқ имтиёз ва имкониятлар яратиб берилишини таъкидлади. Шулардан бири – янги ўқув йилидан олий даргоҳлар қошидаги жами 73 та академик лицейда тажриба тарзида “Халқаро бакалаврият” ва “A-level” дастурлари жорий қилиниши бўлди. Бу дастурлар асосида сертификат олган ўқувчилар ўша олий ўқув юртига имтиҳонсиз, контракт асосида қабул қилинади. Ёшларимиз хоржий даргоҳларда ўқиш учун математика, инглиз тили ва илмий фикрлаш бўйича “SAT” имтиҳонини топширмоқда. Бу тестларда 75 фойздан юқори натижа кўрсатган ўқувчилар чет элнинг энг нуфузли олий ўқув юртларига грант ютаётгани.

Сир эмас, ёшлар бандлиги энг муҳим вазифа. Эндилликда ёшларни катта даромад келтирадиган касбларга ўргатиш, юқори қўшилган қиймат яратадиган лойиҳаларни кўпайтириш бўйича ҳам катта ўзгаришлар бўлади. Бунинг учун ҳар йили 100 миллион доллар ажратилганидан бўлди. Яна айтилдики, энг кўп иш ўрни яратган, фидойи ёш тадбиркорлар жамғарма кенгашига қиради. Жамғарма раҳбарини ҳам ушбу ёшларнинг ўзлари сайлайди. Жамғарма, ёшларнинг энг яхши 500 та лойиҳасини танлаб олади ва уларга “бизнес пакет” қилиб беради, лойиҳанинг тайёр бизнесга айланиб, даромад келтиришга-гача барча жараёнида қўмаклашади, бозорини топади. Бундай имкониятларга бугун эгамиз, эндилликда ўз устимизда ишлаб, нималарга қодир эканлигимизни амалда исботлаш вақти келди, назаримда.

“Креатив саноат парки”ни ривожлантириш учун бу йилнинг ўзида 10 миллион доллар йўналтирилиши ҳақида сўз борди. Шунингдек, жорий йил октябр ойида Тошкент шаҳрида Креатив иқтисодиёт бўйича Тўртинчи бутунжаҳон анжумани ўтказилиши, тадбир кунига қадар креатив индустрияни ривожлантириш бўйича қонун қабул қилиниши кўзда тутилган. Бу эса биз депутатлардан ҳам янада фаол ишлашни талаб этади.

Умуман, Президентимиз раислигидаги ёшлар сиёсатиға бағишланган бу йилги видеоселектор йиғилиши ҳамда ёшлар билан мулоқот тарихий ва эсда қоларли бўлди. Зеро, қайд этилгандек, ёшларга қўмаклашиш, уларга тўғри йўл кўрсатиш – энг хайрли ишдир.

сати соҳасидаги ишлар сарҳисоби, янги вазифа ва тақлифлар муҳокамасига бағишланган видеоселектор йиғилиши ҳамда Ёшлар куни муносабати билан йўлланган байрам табриғида бугунги ўткир масалаларни илгари сурди. Бугун ҳаётнинг ҳар бир жабҳаси – давлат бошқаруви, иқтисодиёт, илм ва таълим, спорт маданиятда ёшларга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Олий Мажлис палаталари қошида Ёшлар парламентлари иш олиб бормоқда. Юртимиздаги ҳар бир ташкилотда ёшлар ишлари бўйича маслаҳатчи фаолият кўрсатмоқда.

Давлат ва жамият замонавий билим ва технологияларни эгаллаган, жисмоний ва маънавий етук ёшлар билан қўдратли. Шу боис таълим тизимимиз тубдан ривожлантирилмоқда. Президент мактаблари, ижод ва ихтисослашган мактаблар, олий ўқув юртлари етук кадрларни тарбиялашга хизмат қилмоқда. IT-парк, креатив парк ва технопаркларда, маданият ва спорт масканларида ўғил-қизлар сеvimли машғулотлари билан шуғулланиб, қобилиятини чархламоқда. Охириги икки йилда спортчиларимиз халқаро мусобақаларда 900 тадан зиёд олтин, 550 дан ортқ кумуш, 731 та бронза медалларини қўлга киритди.

Давлатимизнинг ёшларга оид сиёсати халқаро миқёсда тан олинмоқда. Масалан, ўтган йили Ёшлар тараққиёти индексиға кўра, Ўзбекистон ёшлар сиёсати соҳасида энг тез ривожланаётган мамлакатлардан бири, деб эътироф этилди. Ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларни давлат ва жамият бошқарувиға, муҳим ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал этишга кенг жалб этиш бўйича 60 дан зиёд ташаббуслар халқаро ҳамжамият томонидан маъқулланди.

Давлатимиз раҳбари ёшларга шароитларни қарра-қарра кўпайтириш бўйича янги ташаббусларни илгари сурди. Шу муносабат билан ёшларни физика, кимё, биология, технология, муҳандислик, математика (СТЭМ) билан боғлиқ касбларға қизиқишини ошириш учун янги тизим жорий қилинади. Хулоса қилиб айтганда, иқтидорли йигит-қизларни қўллаб-қувватлаш орқали иқтисодиётимизға фойда олиб келадиган ёшларнинг сафини ошириш барчамизнинг асосий вазифамиздир.

вертикал бошқарув тизими яратилган. Маҳаллалардаги ёшлар етакчилари орқали қанча-қанча йигит-қизларни касб-хунарға ўқитиш, бандлигини таъминлаш, бўш вақтини мазмунли ўтказиш ва ижтимоий қўллаб-қувватлаш билан боғлиқ кўплаб масалалар куйи бугуннинг ўзида ҳал этилмоқда. Айниқса, “Ёшлар дафтари”, “Ёшлар баланси” платформаси асосида олиб бораётган кенг қўламли ишларимиз натижасини тенгдошларим ўз ҳаётида аниқ ҳис этмоқда.

Албатта, уларнинг мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланиб, турли соҳаларда муҳим ютуқларға эришаётгани барчани ҳурсанд қилади. Биргина ўтган ўқув йилида мактаб ўқувчиларимиздан 55 нафари математика, кимё, биология, физика ва информатика фанлари бўйича нуфузли халқаро олимпиадаларда 8 та олтин, 15 та кумуш, 32 та бронза медалини, маданият ва санъат соҳасидаги нуфузли халқаро танловларда эса ёшларимизнинг 383 нафари бош совринни, 1 359 нафари 1-ўринни қўлга киритди. Яқинда Қатарда бўлиб ўтган футбол бўйича Осиё кубоғи уйинларида Ўзбекистон олимпия терма жамоаси мамлакатимиз тарихида илк бор Олимпиада йўлнамасини қўлга киритгани эса барчамизға чексиз ғурур ва ифтихор бағишлайди.

Мўхтасар айтганда, бу “Келажак бунёдкори” медали мен каби фаол ёшларни рағбатлантириш билан бирга янада янги куч ва имкониятлар сари руҳлантираверади.

ратилган мақсад ва вазифалар белгиланиб, ҳаётға изчиллик билан татбиқ этилмоқда.

Хусусан, “2024 йил – Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили” давлат дастури доирасида 1 мартдан бошлаб алоҳида ишлаш талаб этиладиган, шунингдек, истеъдодли ва иқтидорли ёшлар Маҳаллаларда ёшлар билан ишлаш масалаларини мувофиқлаштириш бўйича республика комиссияси қарори билан “Ёшлар баланси” асосида вазирлик ва идоралар, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари, давлат иштирокидаги корхона ва ташкилотлар ҳамда олий таълим ташкилотлари раҳбарларига бириктириб берилган эди. Бу раҳбарлар ҳар ойда камиди бир маротаба ёшлар билан учрашиб, уларнинг муаммоларини ҳал қилиш ва салоҳиятини юзага чиқариш, талаб юқори бўлган касб-хунарларға ўқитиш орқали бандлигини таъминлаш, ҳаётда ўз ўрнини топиши, шунингдек, ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтиришға ҳар томонлама қўмаклашиб келиши натижасида ҳозирги кунға қадар қийинчиликка дуч келган 420 минг ёшлар муаммоси ҳал этилиб, 65 мингининг бандлиги таъминланди.

Эътиборлиси, Президентимиз раислигида ёшлар сиёсати соҳасидаги ишлар сарҳисоби, янги вазифа ва тақлифлар муҳокамасига бағишлаб ўтказилган видеоселектор йиғилишида илгари сурилган ташаббуслар юртимиз ёшлари учун янги куч ва имкониятлар эшигини очади. Ёшлар билан очиқ мулоқот шаклида бўлиб ўтган учрашувда уларнинг фикр-мулоҳазалари тингланиб, тақлиф ва ташаббуслар билдирилди. Ана ўшалардан бири, ногиронлиги бўлган ёшларға чет тилидан имтиҳон топширишининг енгиллаштирилишидир. Жумладан, эндилликда чет тили бўйича миллий сертификат (CEFR) олишда қўлда ёзиш имконияти бўлмаганларға компьютерда имтиҳон топшириш шариоти яратиб берилади.

Яна бир муҳим жиҳат шуки, ёшларимиз халқаро олимпиадаларни назарий қисмида ҳар доим юқори натижаларға эришиб келади. Аммо лаборатория машқларини бажаришда амалий кўникмалар кам бўлгани учун пастроқ балл олишаётган эди. Шу боис энди Президент мактаблари агентлиги қошида “Олимпиадаларға тайёрлаш маркази” очилиб, махсус лабораториялар билан жиҳозланади. Халқаро олимпиадада қатнашувчи терма жамоа аъзолари режа асосида ушбу марказда тайёргарлик кўради.

Шу билан бирга, олий таълимнинг биринчи ва иккинчи курсларидаги фанлар техникумлар билан уйғунлаштирилади. Техникумда яхши ўқиган ёшларға халқаро классификаторнинг тегишли даражасига мос келувчи диплом тақдим қилинади. Уларға олий ўқув юртини иккинчи ёки учинчи курсдан ўқишга контракт асосида давом эттириш имконияти берилади. Касби бўйича малака даражаси ва икки йиллик стаж бор ёшлар корхона тавсияси билан контракт асосида олий таълимға қабул қилинади.

Энди олий ўқув юрти, вазирлик ва корхоналарға тегишли лабораторияларнинг ягона онлайн платформаси яратилади. Бундай илмий марказлар Тошкент техника, Самарқанд ва Урганч давлат университетларида ҳам ташкил қилинади. Ёш олимлар тадқиқотлари учун керак бўлган ускуна, бутловчи қисм ва кимёвий воситалар бождан озод қилинади.

Шунингдек, ёшларға катта даромад келтирадиган касбларни ўргатиш, юқори қўшилган қиймат яратадиган лойиҳаларни кўпайтиришға алоҳида эътибор қаратилади. Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги ҳузуридаги Ёшлар тадбиркорлиги жамғармаси Ёшлар ишлари агентлиги тизимиға ўтказилади. Лойиҳанинг тайёр бизнесға айланиб, даромад келтиришгача барча жараёнда қўмаклашилади. 14 та туман танлаб олиниб, “тўртинчи саноат” касбларига ўқитиш марказлари очилади.

Бир сўз билан айтганда, ушбу ташаббусларнинг амалға оширилиши ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларни комил инсон бўлиб шаклланиши учун замин яратади. Ёшларға берилётган бу каби эътибор, охир-оқибат, ўз мевасини бермасдан қолмайди, албатта.

БИР МИЛЛИАРД ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАДИМ ШАҲАР БАҒРИГА СИҒИШИ МУМКИН

Тезкор ривожланаётган дунёда илм-фаннинг сўнгги ютуқларини ўзлаштирган, янгилашларнинг олдинги сафларида фаоллик кўрсатаётган ёшларнинг ўрни салмоқли.

Мамлакатимизда ҳам келажагимиз эгалари бўлган ёшларнинг ҳар томонлама баркамол вояга етишлари, замонавий технологияларни пухта эгаллашлари учун барча шароитлар муҳайё қилинган. Янги Ўзбекистон – Учинчи

Ренессансининг пойдевори қўйилаётган ушбу кунларда олиб борилаётган ислохотлар жараёнида минглаб шижоатли, ватанпарвар ёшларимиз фаол қатнашаётганига гувоҳимиз. Давлатимиз раҳбари ва ҳукуматимиз уларни ҳамиша қўллаб, маънан ва моддий рағбатлантириб келаётгани янгидан-янги имкониятлар, ғалабалар эшикларини очмоқда. Зеро, ҳозирги таҳликали даврда турли миллат ёшларининг ҳамқадам, ҳамфикр бўлишлари бугунги ва эртанги тинч ҳамда осуда ҳаётимизни таъминловчи омилдир.

Ёшлар куни муносабати билан қадим ва ҳамиша навқирон Хива шаҳрида “Бутунжаҳон ёшлар фестивали – 2024” доирасида “Марка-

зий Осиё – Хитой иқтидорлари” ҳамда “Ўзбекистон – Ҳиндистон ёшлар форуми” бўлиб ўтди. Форумда Марказий Осиё республикалари ҳамда Хитой ва Ҳиндистон давлатларидан ёш иқтидорли олимлар, барча соҳаларда фаол бўлган ёшлар иштирок этди.

Бундай форумларни ўтказишдан мақсад – ёшлар етакчиларини қўллаб-қувватлаш, уларга замонавий билим ва кўникмаларни бериш, ўзаро инновацион ғоя ва тажрибаларни ўртоқлашиш, тадбиркорликка жалб қилиш, санъат ва маданиятлар билан таништиришдан иборат. Форумлар иккита сессияда ташкил этилиб, унда Ўзбекистон, Хитой ва Ҳиндистон мамлакатларининг бир қатор етакчи соҳалари раҳбарларининг маърузалари тингланди. Ташриф буюрган меҳмонлар мамлакатимизда ёшларга яратилган шароит, ёш бизнес эгалари бошлаган тадбиркорлик тақдимотлари билан танишдилар. Қадим шаҳар – Ичонқалъа чинакам ёшлар байрамига айланиб кетди. Ёш ҳаваскорларнинг чиқишлари форум иштирокчиларида катта таассурот қолдирди.

Меҳмонлар учун Хива шаҳридаги Хоразм давлат кўғирчоқ театри жамоаси “Султон Жалолиддин” тарихий драмасини намойиш этди. Тарих қатларида қолиб кетган улкан салтанатларнинг бир-бирлари билан ёллашлари ва Ватанини ҳимоя қилиш акс этган драма неча минг йиллик тарихга эга Буюк ипак йўлида жойлашган халқларнинг тақдирлари муштараклигидан ҳикоя қилади. Бу эса ўтмишдан сабоқ олишга, қадим Осиё қитъасида ҳозирда ҳукм сураётган тинчлик, давлатларнинг ўзаро бори-келдилари янада тараққий этишига чорлайди.

– Ёшлар форумида институтимизнинг бир гуруҳ профессор ўқитувчилари ва иқтидор-

ли ёшлари қатнашди, – дейди **Урганч давлат педагогика институти ректори Феруза Мадраҳимова**. – Дунёда аҳолиси энг кўп икки давлат ёшларининг юртимизга сафари бесамар кетмайди. Бугун бу икки давлатда бир миллиард йигит-қизлар яшаётганини назарда тутсак, улар келажақда қадим юртимизга инновацион ғоялари, кашфиёт ва тоғилмалари билан қайта ва қайта сайёҳу азиз меҳмон сифатида ташриф буюрадилар. Қўҳна шаҳар бир миллион ададлик ёшларни ўз бағрига сингдиришга қодир!

“Бутунжаҳон ёшлари фестивали – 2024” тадбирларида 30 июнь – Ёшлар куни муносабати билан анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган “Ёшлар нафаси” ҳамда “Янги Ўзбекистон ёшлари, бирлашайлик!” тантаналари улашиб кетганида ҳам ўзаро боғлиқлик, дунё ёшларини бирлаштиришга даъват қилувчи рамзий ифодалар мавжуд.

Ўз мухбиримиз

ИСТИҚБОЛЛИ ЛОЙИҲАЛАР МАҲАЛЛАЛАРГАЧА КИРИБ БОРАДИ

Фуқаролик жамиятлари иштирокида ҳудудларда гендер ислохотларга қўмаклашиш лойиҳаси Европа Иттифоқи ва Германия иқтисодий ҳамкорлик ҳамда тараққиёт федерал вазирлиги томонидан молиялаштирилади. “Сабр” республика ижтимоий-иқтисодий ривожланиш маркази эса лойиҳа ижросисини хисобланади.

“Тадбиркор аёл” ишбилармон аёллар ассоциацияси Бухоро вилоят бўлими ҳамкор ташкилот сифатида вилоятда ушбу лойиҳа талабларини бажаришга қўмаклашади. Асосий мақсад – ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли қатлами ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, бандлигини таъминлаш ва бошқа бир қатор эзгу ва хайрли ишларни амалга оширишдан иборат. Бундай эзгу ишлар эндиликда

Пешку туманининг Зандани, Вобкент туманининг Косари маҳаллаларида 3 йил давомида олиб борилади.

Бу ҳақда яқинда бўлиб ўтган тадбирда хабар берилди. Унда “Сабр” республика ижтимоий-иқтисодий ривожланиш маркази лойиҳа координатори Мадина Раҳимова, “Тадбиркор аёл” вилоят филиали раҳбари Дилбар Аҳмедова, икки туман ҳокимлигининг оила ва хотин-қизлар бўлими раҳбарлари Анна Исматова ва Юлдуз Зухурова сўзга чиқиб, бу борадаги мақсад ва кутилаётган натижалар ҳусусида гапирди. “Ҳудудларда гендер ислохотларга қўмаклашиш” лойиҳаси хотин-қизлар турмуш фаровонлигини ошириш, уларни барқарор иш ўрни билан таъминлаш, тадбиркор аёллар фаолиятини жонлантиришда муҳим аҳамият касб этишини эътироф этишди. Бу эса, ҳеч шубҳасиз, мазкур ҳудудлар инфратузилмасини яхшилаш ва аҳоли бандлигини таъминлаш имконини бериши билан аҳамиятлидир.

Асхор ИСТАМОВ,
“XXI asr” мухбири

ЯНГИ ИМКОНИАТ – ЁШЛАРГА ҚАНОТ

Жорий йилнинг 28 июнь санасида давлатимиз раҳбари раислигида ёшлар сиёсати соҳасидаги ишлар сарҳисоби, янги вазифа ва тақлифлар муҳокамасига бағишланган видеоселектор йиғилиши бўлиб ўтганди.

Айни кунларда мазкур йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар, илгари сурилган ташаббуслар нафақат ёшлар, балки кенг жамоатчилик томонидан ҳам қизгин муҳокама қилинмоқда. Ўз навбатида, O‘zLiDeP Жиззах вилоят ҳудудий партия ташкилоти фаоллари ҳам маҳаллаларда, корхона ва ташкилотларда бўлиб, йиғилишда белгиланган мақсад ҳамда вазифалар моҳиятини тарғиб қилишмоқда.

Ана шундай тадбирлардан бири Шароф Рашидов туманидаги “БРЕНД МЕБЕЛЬ” хусусий корхонасида маҳаллий кенгаш депутатлари ва партия “Ёшлар қаноти” гуруҳи фаоллари иштирокида ташкил қилинди.

Ушбу корхонада 20 нафар юртдошимизнинг доимий бандлиги таъминланган. Улар томонидан ясалган меҳмонхона, ётоқхона, ошхона, офис учун жиҳозлар

Ўзбекистоннинг деярли барча вилоятларида ўз харидорларига эга. Корхонада “Устоз – шогирд” анъанаси яхши йўлга қўйилган. Жумладан, 10 нафар маҳаллий ёшлар бу ерда мебелсозлик сир-асрорларини ўрганиб, мустақил иш бошлашмоқда.

Мебелсозларнинг аксарияти корхона раҳбари Беҳзод Ҳазраткулов етакчилиги қилаётган бошланғич партия ташкилоти фаолларидир.

Мулоқотда видеоселекторда илгари сурилган ташаббуслар, ёшлар учун яратилаётган шароитлар ва имтиёзлар ҳақида сўз борди. Хусусан, эндиликда ёшларни катта даромад келтирадиган касбларга ўргатиш, юқори қийматга эга лойиҳаларни кўпайтиришга алоҳида эътибор қаратилиши таъкидланди.

Сирожиiddин АХМАТОВ,
O‘zLiDeP Жиззах вилоят ҳудудий партия ташкилоти “Ёшлар қаноти” гуруҳи раҳбари

...Бир куни журналист машхур бизнес леди Марта Стюартдан интервью олатуриб, фарзандларингиз бўлишига қарамасдан муваффақиятга эришган экансиз, деб сўрайди. Бу гапдан Марта қаттиқ ранжиб, айнан фарзандларим бўлгани учун мен мана шундай бизнесмен аёлга айланганман, деб жавоб беради.

Баъзилар турмушга чиқиш ва фарзандли бўлиш аёлларнинг муваффақиятига тўсиқ бўлади, деб ҳисоблайди. Бироқ, Марта Стюарт ва қаҳрамонимиз Озода Холмуродова уларнинг бу қарашларига мулқоқ қўшилмайдилар. Сабаби...

Косонсойнинг Равот қишлоғида туғилган Озода мактабни тамомлаб, университетга тўлов-контракт асосида ўқишга кирди. Аммо оилавий шароит унинг талаба бўлишига йўл

Синовларда синмаган АЁЛ

бермади. Олий маълумотли бўлиб, нуфузли ташкилотларда ишлашдек орузи армонга айланди.

2017 йилда турмуш ўртоғининг кутилмаганда вафот этиши унга жуда қаттиқ таъсир қилди. Етим қолган уч нафар норасида унга умид билан мўлтираб турар, бу эса қаҳрамонимизни қандай бўлмасин рўзғор тебратишга, чарчоқ ва қийинчиликларга таслим бўлмасликка ундарди.

Ҳаётнинг кўплаб синовлари унинг сабру бардошини метиндек тоблади. Ниҳоят, 2019 йил туман марказидаги қандолатчилик корхонасига ишга жойлашди. Имкон бўлиши билан ҳамкасбларидан турли хил ширинликлар тайёрлашни ўрганди. Тиришқоқлиги ва касбий қизиқиши сабаб, икки ой ичида бу хунарни мукамал эгаллади.

Қўни-қўшни ва яқинларининг тавсияси билан бўш вақтида ўз уйида

буюртмалар қабул қила бошлади. Аввалига харидорлар унчалик кўп эмас, кунига кўпи билан бир ёки иккита ширинлик тайёрларди. Аммо вақт ўтиши билан буюртмалар сони ошиб борди. Алақоқибат, уч йиллик машаққатли меҳнатдан сўнг, у ўз корхонасини ташкил этишга жазм қилди.

Харакатчанлиги, дунёқарashi кенглиги ва сиёсий фаоллиги сабаб, 2023 йилда у O‘zLiDeP сафига қабул қилинди. Партия фаолияти билан яқиндан танишиб, О. Холмуродова Ўзбекистонда хотин-қизларнинг тадбиркорлиги ҳамда таълим олишига яратилаётган имтиёз ва имкониятлар билан яқиндан танишди. Амалга оширилаётган ишларни кузатиб, бундан ўзи учун катта мотивация олди.

Яхши ният – ярим давлат, деганларича бор экан. У 2023 йилда Наманган давлат педагогика университетида ҳужжат топшириб, аза-

лий орзуси – талабалikka эришди. Ҳозирда, тадбиркорлик ишини давом эттириб, уч нафар қизнинг бандлигини таъминлаш билан бирга, Косонсой туманидаги 28 мактабгача таълим ташкилотида тарбиячи сифатида ҳам фаолият юритиб келмоқда.

Кимдир бундан ўн йил аввал, Озода келажакда сиз муваффақиятли тадбиркор бўласиз деса, сира ишонмаган бўларди. Бироқ, ҳозир у эришган барча ютуқларини бор-йўғи муваффақиятли карьерасининг илк дебчаси, дея ҳисоблайди.

Хулоса ўрнида айтмоқчи бўлганимиз, “билим олишга кечикдим”, “энди тадбиркорлик бошлашга қарил қиламан”, “рўзғордан қўлим бўшамайди” деган баҳоналарни ортага улоқтиринг. Сиз кечикканингиз йўқ, Шунчаки бошланг.

Аббос ҚОДИРОВ,
ЎзДЖТУ талабаси

ХАВОТИРГА ЭНДИ ЎРИН ЙЎҚ

...Ўша йили Хоразмда илк бор юрак жарроҳлиги амалиётига қўл урилганди. Бу янгиликни оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиш учун таклиф қилинган бир гуруҳ журналистлар орасида мен ҳам бор эдим.

Гапнинг индаллосини айтайми энди: моҳир жарроҳ бемор кўкрагига оҳиста тиг теккизиб, инсоннинг уриб турган юрагини авайлаб қўлига олганини ўз кўзим билан кўргандим шу жараёнда. Кўнгли бўшроқ ҳамкасбларим операция хонасини қай ҳолатда тарк этгани ҳам кечагидек ёдимда.

Воҳада юрак касалликларини жарроҳлик йўли билан даволаш орқали кўлаб беморларнинг бошқа давлатларга катта сарф-харажатлар эвазига мажбуран бориб-келишларига чек қўйиш мақсади кўзланган эди ўшанда. Вилоят ҳокими юртдошларимизнинг оғирини енгил қилишга кўмаклашиш ниятида Киев шаҳридаги юрак жарроҳлиги клиникасида фаолият юритаётган машҳур кардиолог, тиббиёт фанлари доктори Қаландар Бобожонови Хоразмга келишга зўрға кўндирганди.

Аммо бу хайрли интилиш узоққа чўзилмади – ноёб амалиёт учун зарур маблағ топилмади денг. Пул тўплаш учун очилган “Юрак” жамғармаси эса қутилган самарани бермади. Тадбиркорлик энди-энди қадамини босаётган, ҳомий тушуначаси илк бора куртак ёзаётган даврда маблағ йиғиш ширин орзу бўлган замонлар эди.

Хуллас калом, узоқ оворагарчилигу тўралар дастидан безган таниқли жарроҳ яна Киевга қайтиб кетди...

Буларни эслашимнинг сабаби шуки, ўша йиллари тиббиёт соҳасида олиб борилган ислохотлар ҳамма вақт ҳам самарали яқун топмаган. Ё маблағ танқислиги ўртага чиққан, ё замонавий тиббиёт ускуналари етишмаган. Яна бир оғриқли томони, малакали тиббиёт ходимлари анқонинг уруғи эди-да у маҳаллари.

Ҳозир эса вазият бутунлай бошқача. Чекка қишлоқлардаги оилавий поликлиника ё тиббиёт пунктларида ҳам сўнги русумдаги тиббиёт ускуналари бор. Асосийси, турли йўналишлар бўйича мутахассислар ҳам етарли. Ўн йиллар аввал неча юзлаб беморларимиз фалон минг доллар сарфлаб, олис Ҳиндистонга бориб, юрак хасталигини жарроҳлик амалиёти орқали даволатишган бўлса, ҳозирда бундай операциялар ҳатто ўзимизнинг хусусий клиникаларда ҳам муваффақиятли бажарилаётир. Оддий мисол, Президентимиз ташаббуси билан Урганчдаги юрак хасталиклари шифохонасида ҳатто мураккаб жарроҳлик амалиёти йўлга қўйилганига ҳам анча бўлди.

Яқинда яна бир хушхабар тарқалди: республика ихтисослаштирилган Она ва бола саломатлиги илмий-амалий тиббиёт марказининг Хоразм вилоят филиалида жарроҳлик амалиёти вақтида илк бора қонни автогемотрансфузия қилиш апа-

рати (XTRA (Sorin) қурилмаси) синови муваффақиятли ўтибди.

Биламиз, жарроҳлик амалиёти вақтида бемор кўп қон йўқотади. Жарроҳ тиги инсон терисини кешиш билан бир вақтда майда қон томирларини ҳам зарарлайди ва қон кетиш жараёни бошланади.

Шу вақтгача жарроҳлик столига ётадиган бемор учун яқинлари тегишли миқдорда қон захираси топишлари талаб қилинарди. Бу осон эмас. Бемор яқинлари қон қуйиш шохобчаларида қон учун навбатга туришга ёки яқинларидан донор бўлишларини илтимос қилишга мажбур бўлишарди. Ҳамма вақт ҳам бемор қон гуруҳига мос қон топилавермасди.

Германияда яратилган автогемотрансфузия аппарати айни шу муаммони бартараф этишга хизмат қилади. Бу қурилма кўп миқдорда қон кетишидан йўқотилган қонни тўплаш, бир вақтнинг ўзида тозалаш, филтрлаш, эритроцитларни ювиш ва беморга қайта қуйишга мўлжалланган.

– Бу қурилмадан туғиш муддати етган, уч қарра бачадон чандиғи, йўлдошнинг тўлиқ олдинда келиши ва ўсиб кириши мавжуд бўлган беморда режалаштирилган жарроҳлик амалиёти вақтида фойдаландик, – дейди **мазкур филиал директори, тиббиёт фанлари доктори Саломат Матёқубова**. – Жарроҳлик амалиёти вақтида бемор 2,5 литр қон йўқотди. Автогемотрансфузия аппарати шу жараёнда 2 649 миллиграмм суюқликни (қон, амниотик суюқлик) тўплади, тозаллади ва филтрлади. Бу филтрланган эритроцит масса интера оператив тарзда беморга қайта қуйилди. Натижада ҳомиладор аёл ва унинг дунёга келган фарзанди ҳаёти сақлаб қолинди!

Тажрибали шифокорнинг эътирофи эътишча, мазкур технология қон йўқотилиши ўрнини ўз вақтида ва сифатли тўлдириш имконини бериш билан бир қаторда акушерлиқнинг оғир асоратлари, полиорган етишмовчилик хавфини

камайтиради. Бутун жараёнда жарроҳлик амалиётини бажараётган шифокор ва унинг ёрдамчиларининг кўнгиллари тўқ бўлади, беморга тинимсиз қон қуйилиши ташвиши йўқолади. Боиси, қуйилаётган қон бемор организмга мослашиб кетиши ҳаммиша осон кечавермайди. Организм бегона қонни енгил қабул қила қолмайди. Мазкур ускуна тозаланган қон эса беморнинг ўзиники бўлгани учун томирларга тез сингишиб кетади. Шу сабаб наркоз остида беморнинг ҳушига келиш жараёни осон ва қисқа кечади.

Янги тиббиёт ускунасининг афзал томонлари ҳақида маълумот бераётиб бош шифокор яна бир ҳолатни эслатди.

– Олдинлари бу каби ўта мураккаб операция жараёнида шифокор она ва бола ҳаётини сақлаб қолиш учун аёл бачадонини олиб ташлашга мажбур бўларди, – дейди у. – Бу эса аёл бошқа фарзанд кўрмайди дегани эди. Эндиликда ана шу мажбурий амалиётга ҳам чек қўйилади – жарроҳлик амалиётидан соғайган аёл қайта она бўлиши мумкин.

Мазкур ускуна бир ой муқаддам келтирилган. Нархи 750 миллион сўм. Аслида эса баҳоси йўқ!

Янги ускунада ишлаш малакасини ошириш учун филиал шифокорлари В. Воҳидов номидagi республика клиник марказида амалиёт ўташган. Бош шифокор ҳам амалиётларда қатнашган ва илк бора ушбу ускуна ёрдамида жарроҳлик амалиётини ўтказиш тўғрисида вазирликка таклиф киритилган.

Шу ўринда филиал директори ҳақида мухтасар маълумот беришни маъқул топдик.

Саломат Матёқубова 42 ёшда. 34 ёшида докторлик илмий ишини ёқлаган. Унинг 70 дан ортиқ мақола ва тезислари маҳаллий ва хорижий илмий журналларда чоп қилинган. Айнан ҳомиладор аёлларда ўтказиладиган мураккаб жарроҳлик амалиёти бўйича бир неча кашфиёт ва таклифлари амалиётга жорий қилинган. Тажрибали олима-шифокор 7 йилдан буюн мазкур филиал раҳбари. Давр руҳи ва ислохотлар моҳиятини теран англаган ҳолда эл саломатлиги йўлида муносиб хизмат қилмоқда.

Она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш, келажагимиз бўлган ёшларнинг соғлом вояга етишларини таъминлаш, тиббиёт соҳасида олиб борилаётган изчил ислохотлардан кўзланган олий мақсад ҳам шу аслида. Зеро, мамлакатнинг бугуни ва эртасини айнан ҳар томонлама соғлом авлод яратади ва янги тараққиёт бошқичларига олиб чиқади.

Дарвоқе, ҳозирда яна бир нечта бемор оналар навбатдаги жарроҳлик амалиётига тайёрланмоқда. Шифокорларнинг ҳам, беморларнинг ҳам кўнгли хотиржам, тиббиётимиз аллақачон жаҳон андозаларини ўзлаштириб, юқори ва ишончли поғонага қиқиб олган.

Рўзнимбой ҲАСАН,
“XXI asr” мухбири.

...Ишхонага келсам, бир укамиз чеккада ғамга ботганча босиб-босиб папирос тутатаётган экан.

– Тинчликми, эрталабдан жигибийронсиз, нима бало, бирортаси билан уришиб қолдингизми ё? – дедим.

– Шундан кўра ёқалашсам, хуморидан чиқармидим балки, ака, сиз сўраманг, мен айтмайин. Битта ҳолатхона излаб, шарманда бўлдим.

– Ёнимиздаги “Атлас”га бормасиз-да. Ишхонадагиларнинг бари ўша ёққа қатнайди-ку!

– Ҳамма гап шунда-да, битта эҳтиётсизлик ортидан жаримаям тўлаб чиқдим...

Воқеа тафсилотини сўрамадим. Қадримизга ачиндим, холос. Нега десангиз, бизнинг ишхонамиз очилганига 20 йилдан ошди. Ишлаш учун деярли ҳамма шароитлар бор, лекин...хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг, оддий инсоний эҳтиёжингиз учун зарур бўлмиш имконият чекланган! Тўғри, бундан 12 йилча бурун иккита ташкилот учун битта яроқсиз, киришга юрак дов бермайдиган ҳолатхона бўларди. Ўша бино номи дабдабали жаранглайдиган давлат идорасига берилгач, иккинчи қават бизларга тегди. Ярми “маънавиятчи”ларга теккач, шов-возлар шартта ўртадан девор тортиб, ҳалиги “нозик” жойга ҳеч кимни йўлатмай қўйишди.

Хуллас, кимсан, номи улуг бир ташкилотча ходимлари тўрт тарафдан “нажотхона” қидириб сарсону саргардонмиз. Хайриятки, ёнгинамизда “Атлас” савдо дўкони

“НАЖОТХОНА” ҚАЙДА БОР?

бор, нимадир харид қилиш баҳонасида ичкарига кириб чиқамиз. Аммо кейинги пайтларда дўконнинг сергак назоратчилари, фаррошлари биз каби “қунда-шунда”ларни таниб қолишди шекилли, турли баҳоналар билан “бе-миннат ҳолатхона”ни ёпиб қўйишяпти.

Янглишмасам, Қарши шаҳрида 4 та ер ости йўли бор. Хайҳотдай вилоят марказида бирорта бепул ҳолатхона йўқ. Энг ёмонки, яқин-яқинларда ҳам қоронгу тушиши биланок ана шу туннеллар назорат қилинмаганлиги туфайли...ёзишгайм уялади одам! Хайриятки, ўша ер ости ўтиш йўллари тадбиркорлар ихтиёрига берилгач, вазият ўзгарди, кузатув камералари ўрнатилди. Лекин бу биз алам билан тилга олаётган муаммога ечим топилаганини исботламайди.

Бир қарашда мен кўтараётган мавзу баъзилар учун арзимас, майда-чўйда бўлиб туюлаётгандир. Бироқ бугун мамлакатнинг исталган ҳудудига бординг, қанча ўзгариш, қурилиш, бунёдкорликларга гувоҳ бўласиз. Афсуски, шу вақтгача бирор инсофли тадбиркорнинг ўзи яшаётган жой(метангаз тўлдириш ёки овқатланиш шохобчаларини айтманг, уларнинг йўриғи бошқадда бепул ҳолатхона қургани ҳақида аштмадим.

Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят қилинишича, Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам: “Ким бир мўминдан бир дунёвий ташвишини аритса, Аллоҳ таоло ундан қиёмат кунидagi ташвишларидан бирини аритади. Ким қийналган кишининг ишини енгиллатса, Аллоҳ таоло унга дунёю охиратда енгиллик беради...”, деган эканлар.

Раққосаларни шифтга осиб қўйиб ўйнатиб, ҳеч ким ея олмаётган ноз-неъматлар билан столларни тўлдириб, исроф қилаётган, мантиқсиз қўшиқ қўйлаётган отарчиларга минг-минглаб доллар пул сарфлаётган бойваччалар лоақал битта ҳолатхона қуриб, бу хайрли иши билан юзлаб одамларга қулайлик яратса бўлмайdimи?

Оддий мисол: ҳар кун Қарши шаҳрига неча юзлаб одамлар турли юмуш ва ташвишлар билан келиб-кетади. Табиийки, улар орасида беморлар, кексалар ва ногиронлар бор. Хўш, улар юқоридagi эҳтиёжларини қандай қондираётир, деган аччиқ саволга қачон жавоб топилади? Ахир оддий гигиеник қоидаларга қачон риоя қилишни ўрганамиз?

Бугун сир эмас, мамлакатимизда аҳолининг беминнат фойдаланиши учун бундай масканлар барпо этиш ҳаёт талабларидан бирига айланди. Агар инсонлар гавжум жойларда барча қулайликларга эга, яъни иссиқ ва совуқ сув, таҳорат олиш имконияти бор ҳолатхона қуриб, унга зарур бўлган ходим тайинлаган савобталаб инсонни эл-улус дуо қилади, қолаверса, экологик маданият ривожланади.

Бу мавзу бевосита ички ва ташқи туризм тараққиётига ҳам боғлиқ эканини ҳозирги раҳбарлар чуқур англаб етмоғи керак. Энди отам замонидан қолган “бизга бўлаверади” деган бемаъни ақидаларни унутайлик. Дунёга бўйлаётган юртнинг обрўси, нуфузини белгилайдиган бу каби кўз илғамас муаммоларга биргаликда ечим изласак, кам бўлмаймиз!

Сайфулла ИКРОМОВ,
“XXI asr” мухбири.

“БИЗНЕСНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БАНКИ”

2024-2026 ЙИЛЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН СТРАТЕГИЯСИНИ ЭЪЛОН ҚИЛДИ

Мазкур стратегия KPMG халқаро компанияси билан ҳамкорликда ишлаб чиқилди. Бу ҳақда яқинда ўтказилган матбуот анжуманида банк мутасаддилари хабар қилишди.

Қайд этилганидек, Президентимизнинг тегишли фармони билан тасдиқланган “2020-2025 йилларга мўлжалланган Ўзбекистон Республикасининг банк тизимини ислох қилиш стратегияси” асосида мамлакатимиз банк тизимида фаол ислохотлар амалга оширилмоқда. “Бизнесни ривожлантириш банки” АТБ тизимида ҳам мазкур стратегияга мос равишда трансформация жараёнлари фаол кечмоқда.

Стратегияда келгуси 3 йилдаги истиқболли вазифа ва асосий мақсадлар белгиланган. Хусусан, 2026 йилгача:

банк активлари 2,3;
кредит портфели 2,1,
депозитлар ҳажми 2,3 баробарга оширилади.

Кичик бизнес вакиллари бўлган ми-жозлар сонини эса 115 минг, чакана биз-нес ми-жозлари сонини 2,5 млн нафаргача

ошириб, бозорнинг 16,7 фоизини эгаллаш мақсад қилинган. Ми-жозларнинг 75 фоизини онлайнга ўтказиб, уларни фол мобил илова ва интернет-банкнинг фойдаланувчиларига айлантириш режалаштирилган.

Бу мақсадларга эришиш учун 250 дан ортиқ ташаббус ишлаб чиқилди. Бунда, 27 та ташаббус ахборот технологияларини ривожлантиришга, 48 таси инсон капиталини ҳамда 83 таси бизнесни ривожлантиришга қаратилган. Шундан 39 та ташаббус кичик бизнес йўналишида, 44 таси эса чакана савдо йўналишида амалга оширилади.

– Молия муассасаси келгусида янги иш ўринлари яратиш, аҳоли даромадларини ошириш ва экспортни таъминлашга қаратилган бизнес лойиҳаларни молиялаштиришда фаол иштирок этади, – деди Стратегия бош директори Бахтиёржон Раҳматов. – Шунингдек, замонавий банк хизматларини тақдим қилиш орқали бозордаги мавқеини мустаҳкамлашга интилади.

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
“XXI asr” мухбири

ЎЗБЕК ҲУКМДОРЛАРИНИНГ БУГУНГИ АВЛОДЛАРИ ҚАЕРДА?

Ўзбек давлатчилиги уч минг йилдан ортиқ тарихга эга. Шу давр ичида мамлакатимиз ҳудудида юзлаб турли сулолалар ҳукмронлик қилган. Уларнинг айримлари бугунги Ўзбекистондан бир неча баравар катта ҳудудларни бошқарганлар. Мамлакатимиз ҳудудидаги сўнгги монархия тарих саҳнасини тарк этганига бир асрдан ошди. Ўзбекистон ропша-роса юз йил муқаддам Совет Иттифоки таркибидаги республика мақомини олди ва 1991 йил 1 сентябрда ўз мустақиллигига эришди. Хўш, юртимизда ҳукм сурган тождорларнинг авлодлари бугун қаерда? Улар нима билан машғул? Келинг, улардан айримлари ҳақида фикр юритамиз.

Бобурийлар

Маълумки, Заҳриддин Муҳаммад Бобур Шайбонийлар томонидан Мовароуннаҳр тупроқларидан сиқиб чиқарилган, 1525 йилдан эътиборан Ҳиндистонга кириб боради ва ўз давлатига асос солади. Бу сулола 1858 йилда инглизлар томонидан маҳв этилади. Салтанатнинг сўнгги вакили Баҳодиршоҳ Зафар II Бирмада, сургунда вафот этади. Айрим маълумотларга кўра, унинг оила аъзоларидан аксари яти инглиз ҳукуматининг топшириғига биноан кириб юборилган.

Бобур Мирзонинг 15-авлоди – Зайниддин Мавлонов (1950)

Зайниддин ака Мавлонов ўзини мазкур сулоланинг Ўзбекистондаги сўнгги вакиллари деб билади. 1950 йилда Сирдарё вилоятининг Боёвут туманида туғилган, ҳозир Тошкент шаҳрида истиқомат қилувчи Зайниддин ака Заҳриддин Муҳаммад Бобурнинг эркак шажараси бўйича 15-авлоди ҳисобланади. Унинг сўзларига кўра, инглизлар Ҳиндистонга ҳужум қилганида унинг 6 ёшли бобоси шаҳзода Мирҳазор (Мирзо Муҳиддин) Бобурийлар сулоласининг аёллари томонидан Кашмирга қочириб юборилади. Кейинчалик инглиз разведкаси шаҳзода ҳақида хабар топгач, у

Кашмирдан Кобулга ўтиб, Мовароуннаҳрга келади ва Бу-хоро амирлигида яшаб, шу ерда оила қуради.

1920 йилда Бухорони эгаллаган Фрунзе бошчилигидаги босқинчилар шаҳзода Мирҳазорни отиб ташлайди ва Зайниддин Мавлоновнинг отаси, Бобурнинг 14-авлоди Носириддин Мирзони оиласи билан Сирдарё (олдинги Мирза-чўл)га сургун қилади.

Бобурийлар сулоласининг давомчиси бўлган ушбу оила ҳақида аста-секин кўпчилик хабар топади. Зайниддин Мавлонов кўплаб ҳужжатлар, китобларни ўрганиб, ҳақиқатдан ҳам Мирзо Бобурнинг авлоди эканлигини кўпчиликка исботлайди.

Бобурийларнинг сўнгги ҳукмдори Баҳодиршоҳ Зафар II нинг қизларидан туғилган авлодлари бугун Ҳиндистон ва Покистонда истиқомат қилади.

Бухоро амирлиги

1750 йилларда Аштархонийларнинг инқирозга юз тутиши оқибатида давлат тепасига келган ўзбек манғитлари 1920 йил 1 сентябрга қадар Бухоро амирлигини бошқарган. Бухоро чор қўшинлари томонидан истило қилинганidan сўнг Афғонистонга қочишга мажбур бўлган сўнгги амир Сайид Олимхон умрининг охиригача қорақул савдоси билан шуғулланиб, ўртаёна кун кечирган ва 1944 йилда Кобул шаҳрида вафот этган.

Амир Олимхоннинг ўғилларидан бири – Абдулкабир Азимий (1932-2013)

Бугунги кунда Амир Олимхоннинг 500 дан ортиқ авлодлари, нева-чеваралари аниқланган. Амир Олимхоннинг маълумотларга кўра, 37 нафар фарзанди, жумладан, 15 нафар ўғли бўлган. Амир Афғонистонга қиқиб кетган пайтида Бухорода унинг уч ўғли қолади: Султонмурод ва Раҳимхон қатағон йилларида “халқ душмани” сифатида қатл қилинган, Шоҳмурод кейинчалик шўро ҳукумати тазйиқи билан отасидан воз кечган ва совет армияси сафида хизмат қилган, генерал-майор унвонига эга бўлган. Рус аё-

лига уланган ва 1985 йилда Москвада вафот этган.

Бугун амирнинг авлодлари Ўзбекистонда, шунингдек, Россия, Туркия, Афғонистон, АҚШ ва бошқа давлатларда яшашиди.

Амирнинг бир неча ўғиллари Афғонистонда юз берган “Савр инқилоби”дан сўнг 1978 йилда Покистон орқали Туркиянинг Ғозиантеп шаҳрига қочиб ўтишган. Абдулкабир Олимий шоир бўлган, Азимий тахаллуси билан шеърлар ёзган. 1932 йилда Афғонистоннинг Кобул шаҳрида туғилиб, 2013 йил 3 августда Ғозиантепда вафот этган. Ҳозир ака-укаларнинг кенжаси, амирнинг 1943 йилда туғилган ўғли Абдусаттор Олимий Ғозиантеп шаҳрида ўз авлодлари билан истиқомат қилади.

Қўқон хонлиги

Қўқон хонлигининг юзага келиши ҳақида турли маълумотлар бор. Хонлик даврида яратилган турли манбаларда бу салтанат вакиллари Заҳриддин Муҳаммад Бобурга тақаш аънаёна айланган. Сулола ўзбекларнинг минг уруғига мансуб ҳукмдорлар томонидан бошқарилган. Чор Россияси босқинидан сўнг Қўқон хонлиги 1876 йилдан расман бекор қилинади. Рус императорининг фитнасига учган Қўқоннинг сўнгги ҳукмдори Насриддинхон ўз ихтиёри ила тахдан воз кечади. Унинг отаси, Қўқон салтанатини чорак аср бошқарган Худойёрхоннинг бешта ўғли бўлган. Худойёрхон чор ҳукуматининг кўрсатмаси билан Оренбургга сургун қилинади, кичик ўғли Ўрмонбек билан Россияга кетади. Кейинчалик Ҳаж сафарига отланган Худойёрхон 1886 йилда Ҳирот яқинидаги Карух қишлоғида бандаликни бажо келтиради. Шўролар даврида ҳарбий соҳада хизмат қилган Ўрмонбек 1982 йилда вафот этади.

Хоннинг бошқа фарзандлари Қўқонда қолган. Уларнинг бир қисми тақдир тақозоси билан Андижонга, Тошкентга келишган. Чор ҳукумати хон оиласига маълум миқ-

дорда нафақа тайинлаган. Яқин-яқин вақтларгача хон авлодлари ўзларининг келиб чиқиш тарихини сир тутиб келишган.

Худойёрхоннинг бугунги авлодларидан бири Шоҳрухбек Умаров Тошкентда истиқомат қилади. Айни пайтда у Қўқон хонлари тарихини ўрганиш ва тарғиб қилиш билан шуғулланади. У Худойёрхоннинг иккинчи ўғли Умарбекнинг набираси ҳисобланади. Бундан ташқари Худойёрхоннинг юзлаб авлодлари Ўзбекистон, Қирғизистон, Россия ва бошқа мамлакатларда истиқомат қилади. Таниқли ўзбек кўшиқчиси Севара Назархон ҳам Худойёрхон авлодларидан биридир.

Хива хонлиги

Кўнғиротлар Хоразм мулкини 1804-1920 йилларда бошқарган сўнгги сулола саналади. 1873 йил 12 августда тузилган Гандимён шартномасидан сўнг Хоразм хонлиги Россия империясининг протекторатига айланган. Лекин амалда Хива хонлари то шўро ҳукумати тузилгунга қадар тахтда ўтирган. Фақат 1920 йилда хонлиқнинг сўнгги вакили Саид Абдуллахон тахдан воз кечади ва Хоразм Халқ Совет Республикаси ташкил қилинади. Сулоланинг эркак жинсига мансуб барча вакиллари ХХСРдан қувғин қилинади. Муҳаммад Раҳимхон II – Ферузнинг ўғли бўлган Саид Абдуллахоннинг ўзи етти нафар яқин қариндоши билан Украинанинг Кривой Рог шаҳрига сургун қилинади. Саид Абдуллахоннинг уч ўғли бўлган: Саид Абдулла, Раҳматилла ва Ёкуб Юсуф. Украинада бошланган очарчилик туфайли Саид Абдуллахон 1933 йилда оғир хасталикка чалиниб, вафот этади. Ўғилларининг кейинги тақдири ҳақида маълумотлар жуда кам...

Саид Абдуллахоннинг жияни (укаси Муҳаммадёр тўра-нинг ўғли) Абдурасул Мамадиёров Иккинчи жаҳон уруши даврида Германияда асирликда бўлган ва мажбурий меҳнатга жалб қилинган. Урушдан сўнг Кривой Рогга қайтиб, отбoқарлик қилган. Украин аёлига уйланиб, ундан уч қиз кўради. Ферузнинг бевосита набираси бўлган Абдурасул Мамадиёров 1990 йилда Хивага келиб бобосининг қабрини зиёрат қилади ва Украинага қайтгандан сўнг кўп ўтмай вафот этади. Қизларидан бўлган нева-чеваралари ҳозир Украинада яшайди.

Албатта, бу сулолаларнинг биз билмаган яна минглаб вакиллари дунёнинг турли ҳудудларида умргузаронлик қилишмоқда. Уларнинг айримлари ҳатто ўз аждодлари ҳақида беҳабар бўлишлари ҳам мумкин. Чунки уларнинг катта қисми мамлакатимиздан ташқарида, бошқа халқ ва миллатлар қатламига сингиб кетишган. Юртимизда ҳукм сурган сулолаларнинг қони бугун ҳар биримизнинг томиримизда оқади, десак хато бўлмайди.

Рустам ЖАББОРОВ,
Филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)

“БИЗНЕСНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БАНКИ” АТБ

АКЦИЯДОРЛАРИНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ ЎТКАЗИЛИШИ ТЎҒРИСИДАГИ

Biznesni
Rivojlantirish
Banki

ХАБАРНОМА

2024 йил 31 июль куни соат 15:00 дан бошлаб “Бизнесни ривожлантириш банки” АТБ акциядорларининг навбатдан ташқари умумий йиғилиши бўлиб ўтади.

Акциядорлар 2024 йил 31 июль куни соат 14:00 дан 15:00 гача рўйхатга олинади.

Банк жойлашган манзил: 100011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 18-^А уй.

Умумий йиғилиш кун тартиби:

- Банк акциядорларининг навбатдан ташқари умумий йиғилиши регламентини тасдиқлаш.
- Банк кузатув кенгаши аъзоларини сайлаш.
- Банк уставига ўзгаришлар киритиш.
- Эълон қилинадиган акцияларнинг энг кўп миқдорини белгилаш.

- ““Бизнесни ривожлантириш банки” АТБ кузатув кенгаши аъзоларига мукофот ва компенсация маблағларини тўлаш тартиби тўғрисида”ги низомни (янги таҳрири) тасдиқлаш.

- Банкда корпоратив бошқарув тизимини 2023 йил якунига кўра ўтказилган мустақил баҳолаш натижаларини кўриб чиқиш.

- Банкнинг таркибий тузилмасига киритилган ўзгаришларни тасдиқлаш.

Акциядорларнинг умумий йиғилишига шахсини тасдиқловчи ҳужжат, вакиллар эса белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома билан келишлари шарт.

Акциядорларнинг умумий йиғилишида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган акциядорлар рўйхати 2024 йил 25

июль ҳолатига кўра тузилади.

“Бизнесни ривожлантириш банки” АТБ кузатув кенгашининг 2024 йил 8 июлдаги қарорига асосан:

- Умумий йиғилиш ўтказиш тўғрисида банк акциядорларини хабардор қилиш учун реестрни шакллантириш санаси: 2024 йил 8 июль.

- Умумий йиғилишда иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлган банк акциядорларининг реестрини шакллантириш санаси: 2024 йил 25 июль.

Мурожаат учун телефон: (78) 150-76-65

Банк кузатув кенгаши

O'zLiDeP
Тошкент
вилоят
кенгаши
жамоаси
партия
Бўка
туман
кенгаши
раисининг
биринчи
ўринбосари –
аппарат
раҳбари
Шавкат
Хайтовга
фарзанди
Азизбек
МИРЗАЕВ-
нинг
вафоти
муносабати
билан
ҳамдардлик
билдиради.

MUASSIS: TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI –
O'ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI

Тахрир ҳайъати:

Ақтам ХАЙТОВ
Бахтиёр ЯКУБОВ
Мавлуда ХЎЖАЕВА

Дилшод ШОУМАРОВ
Сирождидин САЙИД
Ақшагул ТУЛЕГЕНОВА

Бош муҳаррир
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Нодир ЖУМАЕВ
Шухрат АСЛОНОВ
Насимжон АЛИМОВ

Тахририят манзили:
Тошкент шаҳри
Нукус кўчаси 73^А-уй.

электрон почта:
xxi_asr@gmail.uz
xxi_asr@mail.ru

Телефонлар:

қабулхона –
71 215-63-80
(тел./факс).

Обуна ва реклама
бўлими –
71 255-68-50.

“XXI asr” ижтимоий-сиёсий газетаси
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлиги (ҳозирги Ўзбекистон Республикаси
Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва
оммавий коммуникациялар агентлиги)нинг 2011 йил
14 июнда 0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмахонасида chop этилди.

Корхона манзили:
Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй.
Газета офсет усулида, А-2 форматда
босилди. Ҳажми – 3 босма табоқ,
Бўртма рақами: Г – 745
Адади: 4031
Баҳоси келишилган нархда.
Топширилди – 17:20

Тахририятга келган кўлөзмалар тақрир
қилинмайди ва муаллифларга
қайтарилмайди.

© “XXI asr” дан олинган маълумотларга манба
сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри тахририят нуктаи
назаридан фарқ қилиши мумкин.

Газета тахририят компьютер
марказида терилди.

Саҳифаловчи:
Маъруфжон Раҳмонов

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406

1 2 3 4 5 6

Навбатчи муҳаррир:
Озод РАЖАБОВ